

ELS LLIBRES I LES COSES

IGNASI ARAGAY

L'educació, segons Marina Garcés

PERE TORDERA

L'educació és la pràctica (política) més antiga de la humanitat. El que ens fa humans és que ho hem d'aprendre tot i que mai no deixem d'aprendre. El que educa també aprèn: tots som aprenents. Educar és aprendre a viure junts i aprendre junts a viure. Educar és tractar com a iguals els desiguals, acollir la diferència, no anul·lar-la. L'educador és qui convida a pensar i qui interromp la temptació de la vergonya. Qui dona temps i el comparteix. Educar és voler la llibertat de l'altre, és fer que perdi la mandra i la covardia de ser, d'aprendre. Educar és fer memòria –trencar l'estigmatització de la memòria– i és convidar a imaginar. És l'art de l'existència i l'obrador de la consciència. És entendre la intel·ligència no com una facultat, sinó com un equilibri. No és buscar rendiment, sinó donar acompanyament.

Tot això ho diu la filòsofa Marina Garcés al seu nou assaig, *Escola d'aprenents* (Galàxia Gutenberg), un llibre escrit en temps de pandèmia i nascut del creuament entre saber i experiència (com a professora universitària i com a alumna de piano). No proposa fórmules màgiques, no planteja una utopia educativa, sinó més aviat un contramite, una antiutopia: així és la seva aliança de mestres i alumnes, uns i altres entesos com a aprenents. No parla tant d'institucions (escola, institut, universitat) ni de mètodes i teories (pedagogia, didàctica) com d'actituds i perso-

nes, del sentit últim de l'acte d'educar, que veu com una artesanía, com una conversa, com una estimació, com una manera d'incitar a pensar i a fer, per un mateix i amb els altres.

Defuig els debats duals de competències versus assignatures, aprendre a aprendre versus coneixements, notes i exàmens versus avaluació global. Planteja una educació emancipadora. L'aborda com una visió del món, no com una metodologia o un procediment sinó com una qüestió ètica, política i poètica. Per educar-nos hem de saber com volem viure i, per tant, com volem ser educats, fins on i per qui.

Sobretot qüestiona el marc general, el sistema. Critica l'individualisme de la capacitat, veure els estudiants en termes de potencialitat, plantejar l'educació com un ensaïment extractiu que acaba provocant "desnonaments cognitius". Davant d'això, proposa mirar l'educació des del punt de vista dels que corren perill de ser exclosos, els que més necessiten la mediació humana, mestres i afecte, temps, bondat, sentir i viure els continguts, compartir, dialogar. No n'hi ha prou que tot estigui disponible a la xarxa. L'educació plantejada com una guerra de cervells, com una habilitat tecnològica, com una cursa cap a l'èxit i l'excel·lència, fàcilment porta a l'oportunisme, el cinisme i la por, o a la servitud adaptativa, la docilitat davant els nous mantres socials: el canvi permanent i la incertesa. Al conformisme de "les coses funcionen així", "és el que hi ha", sovint parent proper d'un analfabetisme il·lustrat.

Per a Marina Garcés, educar té a veure amb saber que allò que saps està carregat d'ignoràncies: prejudicis, secrets, interessos ocults... I que allò que no saps està ple de sabers. És entendre el desencaix entre nosaltres i el món: una ignorància sàvia. Tot això és el que trobareu en aquest llibre. No hi trobareu la recepta innovadora que us solucioni els dubtes, sinó el dubte conscient que us ajudi a seguir sense angoixes, una música que us acompanyarà. ♦

ELS MÉS VENUTS

CATALÀ

FICCIÓ

[1] La ciutat de vapor
CARLOS RUIZ ZAFÓN
Columna
224 pàgines i 17,90 € -/1

[2] Les tenebres i l'alba
KEN FOLLETT
Rosa dels Vents
1.128 pàgines i 24,90 € 8/10

[3] Tardor
ALI SMITH
Raig Verd
240 pàgines i 19 € 1/65

[4] Tirant lo Blanc
JOANOT MARTORELL
Proa
976 pàgines i 24,90 € 4/3

[5] L'any que va caure la roca
PEP COLL / Proa
588 pàgines i 20,90 € -/12

NO-FICCIÓ

[1] El fill del xofer
JORDI AMAT
Edicions 62
262 pàgines i 18,50 € 1/2

[2] El llibre de la Marató
DIVERSOS AUTORS
Rosa dels Vents
160 pàgines i 12 € -/1

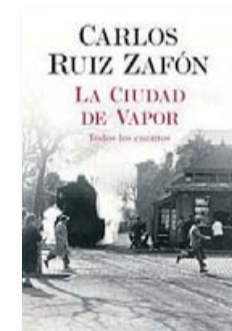
[3] Escola d'aprenents
MARINA GARCÉS
Galàxia Gutenberg
186 pàgines i 15,50 € -/1

[4] No diguis res
PATRICK RADDEN KEEFE
Periscopi
576 pàgines i 22,90 € 2/12

[5] La lluita a l'exili
CARLES PUIGDEMONT
La Campana
384 pàgines i 21,90 € 3/11

CASTELLÀ

FICCIÓ

[1] La ciudad de vapor
CARLOS RUIZ ZAFÓN
Planeta
224 pàgines i 17,90 € -/1

[2] Aquitania
EVA G. SÁENZ DE URTURI
Planeta
414 pàgines i 21,90 € 2/4

[3] Rey blanco
JUAN GÓMEZ JURADO
Ediciones B
524 pàgines i 20,90 € 1/3

[4] Un océano para llegar a ti
SANDRA BARNEDA / Planeta
572 pàgines i 21,90 € 3/4

[5] El ritmo de la guerra
BRANDON SANDERSON
Nova
1.408 pàgines i 33,50 € -/1

NO-FICCIÓ

[1] El hijo del chófer
JORDI AMAT
Tusquets
252 pàgines i 18,50 € 1/2

[2] Yo, el rey
PILAR EYRE
La Esfera de los Libros
504 pàgines i 23,90 € 9/2

[3] El infinito en un junco
IRENE VALLEJO
Siruela
448 pàgines i 24,95 € 2/50

[4] Una tierra prometida
BARACK OBAMA
Debate
906 pàgines i 27,90 € -/1

[5] Dime qué comes y te diré qué bacterias...
BLANCA GARCÍA OREA / Grijalbo
272 pàgines i 18,90 € 3/7

Rànquing setmanal del Baròmetre de la Comunicació i la Cultura
Posició setmana anterior / Setmanes en el mercat

UN TAST DE CATALÀ

ALBERT PLA NUALART

Acostumem-nos a posar menys comes (2)

Entre les comes sobrerres –que cal eliminar– destaco avui les que trobo sovint davant una oració temporal encapçalada amb *quan*. Posem-ne alguns exemples: (1) "És com si el metge, després de moltes proves, et donés el tractament que has de seguir i te'l canviés, quan encara no t'has pres la primera pastilla", (2) "Jo no era conscient de com era de feliç, quan deia, amb displicència, que les multituds no m'agraden" i (3) "La frase la deia la meva àvia, quan volia dir que algú va haver de sortir cames ajudeu-me".

Fixem-nos que si el *quan* anés precedit d'una expressió temporal –"...i te'l canviés de seguida, quan encara no t'has pres..."– llavors sí que aniria precedit d'una coma i introduiria una explicativa que tindria com a antecedent *de seguida*.

Però quan a (1) diem "...i te'l canviés quan encara..." estem especificant en quin moment te'l canvia. De manera semblant, a (2) i (3) el *quan* no té cap antecedent i especifica el moment en què algú no era conscient de com era de feliç o el moment en què l'àvia deia una frase.

Observem també com és de crucial que l'oració temporal vagi abans o després de la principal. A (4) "Quan arribis anirem a comprar", jo no posaria cap coma entre *arribis* i *anirem*, però és una coma opcional que no

UNA ORACIÓ TEMPORAL NO VA PRECEDIDA DE COMA SI ESPECIFICA QUAN TÉ LLOC L'ACCIÓ DEL VERB PRINCIPAL

canvia l'entonació –l'estructura sintàctica– de la frase. Per contra, a (5) "Anirem a comprar() quan arribis", la presència o l'absència de la coma determina dues entonacions i dues frases diferents. Si (5) pretén dir-nos quan anirem a comprar, cal eliminar la coma i la frase és una unitat entonativa que només cau al final. Si, en canvi, pretén dir-nos que farem quan arribis (i ja sabíem que arribaries), la coma és imprescindible i crea dues unitats entonatives: la que cau abans de la coma i la que s'hi afegeix després com un eco.

Per què a (1), (2) i (3) escriptors professionals incorren en una coma sobrerres? Perquè la frase és llarga i els sembla que n'han de posar alguna, i perquè associen la coma amb la pausa i no amb l'entonació (amb l'estructura sintàctica). ♦